

KSIĄDZ BISKUP EDWARD MATERSKI ŻYCIE I DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-DYDAKTYCZNA

I. ŻYCIE

Ksiądz Biskup dr Edward Materski urodził się 6 stycznia 1923 r. w Wilnie. Gimnazjum im. Wojciecha Górskiego w Warszawie ukończył w 1941 r. (ostatnie dwa lata na kompletach tajnego nauczania). 1 lipca 1944 r. wstąpił do Seminarium Duchownego w Kielcach. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk J.E. Ks. Bpa Czesława Kaczmarka w Katedrze Kieleckiej 20 kwietnia 1947 r.

Pierwszą placówkę duszpasterską otrzymał w Chmielniku, powiat Busko, gdzie pełnił funkcję wikariusza i nauczyciela religii w tamtejszej Szkole Podstawowej. Od roku 1951 pracował jako wikariusz parafii św. Wojciecha w Kielcach, a następnie w Kurzelowie. W tym również czasie podjął studia na Wydziale Teologii Katolickiej Uniwersytetu Warszawskiego. Wydział ten ukończył w 1953 r. uzyskując stopień magistra teologii. Tematem jego pracy było *Pojęcie kary Bożej u św. Tomasza z Akwinu*.

Następnie kontynuował studia na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie uzyskując doktorat na podstawie rozprawy: *Ofiara niebiańska (Sacrificium celeste) u św. Jana Chryzostoma*.

W roku 1957 rozpoczął pracę w Kurii Diecezjalnej w Kielcach. 19 stycznia tegoż roku został mianowany profesorem katechetyki w Seminarium Duchownym w Kielcach, a 30 stycznia wizytatorem nauki religii w diecezji kieleckiej.

Począwszy od roku 1966 wykładał katechetykę i prowadził ćwiczenia katechetyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Od 1 grudnia 1976 r. do 31 stycznia 1988 r. był adiunktem tejże uczelni. W październiku 1968 r. papież Paweł VI mianował ks. Edwarda Materskiego sufraganiem kieleckim. W 1977 r. był członkiem delegacji Episkopatu Polski na Synodzie Biskupów w Rzymie – poświęconemu katechizacji. 28 marca 1981 r. został mianowany przez Ojca św. Jana Pawła II ordynariuszem diecezji sandomierskiej.

Aktualnie jest Przewodniczącym Komisji Episkopatu Polski do Spraw Powołań oraz długoletnim członkiem Komisji Katechetycznej.

II. INFORMACJE O PRACY DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ KS. BISKUPA EDWARDA MATERSKIEGO

1. Katolicki Uniwersytet Lubelski

- a) Wykłady z katechetyki formalnej i organizacji katechezy
- Metody i formy katechezy

- Dydaktyka katechezy
- Życie sakramentalne dziecka a katecheza
- b) Ćwiczenia z katechetyki dla kursu podstawowego i wyższego
- c) Proseminarium z katechetyki
- 2. Seminarium Duchowne w Kielcach
 - a) Wykłady z katechetyki na kursie magisterskim oraz prowadzenie prac dyplomowych magistrantów
 - b) Wykłady dla kleryków z zakresu katechetyki
 - c) Ćwiczenia dla kleryków z katechetyki
- 3. Seminarium Duchowne w Radomiu
 - a) Wykłady dla kleryków z zakresu katechetyki
 - b) Ćwiczenia dla kleryków z katechetyki
- 4. Formacja katechetów na kursach katechetycznych
 - a) Wykłady i ćwiczenia z katechetyki na kursach katechetycznych dla katechetów zakonnych i świeckich, organizowanych w diecezji kieleckiej i diecezji sandomiersko-radomskiej

**III. BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI
KS. BISKUPA EDWARDA MATERSKIEGO**

1. *Podręczniki* (współautor: S. N. Hekker)
1. *Mój katechizm*. Kl. 2. Poznań-Warszawa-Lublin 1958. Wyd. 2 - 1959; Wyd. 3 - 1960.
2. *Czekamy na Zbawiciela*. Stary Testament. Kl. 3. Poznań-Warszawa-Lublin 1958. Wyd. 2 - 1959; Wyd. 3 - 1960.
3. *Pan Jezus pośród nas*. Nowy Testament. Kl. 4. Poznań-Warszawa-Lublin 1958. Wyd. 2 - 1959; Wyd. 3 - 1960.
4. *Chrystus Prawdą*. Prawdy wiary w roku kościelnym. Kl. 5. Poznań-Warszawa-Lublin 1960. Wyd. 2 - 1961; Wyd. 3 - 1962. Wydania następne poszerzono o Cz. 2: *Prawdy wiary w życiu chrześcijanina*. Wyd. 4 - 1964; Wyd. 5 - 1965; Wyd. 6 - 1966; Wyd. 7 - 1967; Wyd. 8 - 1969.
5. *Mój katechizm*. Wyd. skrócone. Poznań-Warszawa-Lublin 1961.
6. *Mój katechizm*. Zestawienie prawd katechizmowych. Wydano drukiem punktowym Braille'a dla niewidomych. Poznań 1961. Wyd. 2 - 1962.
7. *Mój katechizm*. Katechizm oparty na Starym i Nowym Testamencie. 1: *Katechizm*. 2: *Czekamy na Zbawiciela*. 3: *Pan Jezus pośród nas*. Poznań-Warszawa-Lublin 1962. Wyd. 2 - 1963; Wyd. 3 - 1964. Wydania następne poprawione i uzupełnione. Wyd. 4 - 1965; Wyd. 5 - 1966; Wyd. 6 - 1967; Wyd. 7 - 1968; Wyd. 8 - 1969; Wyd. 9 - 1970; Wyd. 10 - 1971; Wyd. 11 - 1972; Wyd. 12 - 1973; Wyd. 13 - 1974; Wyd. 14 - 1975; Wyd. 15 - 1976; Wyd. 16 - 1978; Wyd. 17 - 1984.

8. *Przyjdź Panie Jezu. Katechizm dla dzieci przed pierwszą spowiedzią i Komunią św.* Warszawa 1970. Wyd. 2 - 1971; Wyd. 3 - 1972; Wyd. 4 - 1973; Wyd. 5 - 1974; Wyd. 6 - 1978; Wyd. 7 - 1983.
9. *Czekamy na Zbawiciela. Kl. 3.* Warszawa 1978. Wyd. 2 - 1984.
10. *Pan Jezus pośród nas. Kl. 4.* Warszawa 1978. Wyd. 2 - 1984.
11. *Przyjdź Panie Jezu. Kl. 2.* Sandomierz 1985. Wyd. 2 - 1988.

2. Artykuły i broszury

1. Uwagi metodyczne w sprawie przygotowania dzieci do I spowiedzi i Komunii św. "Katecheta" 4:1960 s. 32-43.
2. Przygotowanie do katechezy. "Ateneum Kapłańskie" 70:1967 s. 225-232.
3. O modlitwie w katechezie. "Katecheta" 12:1968 s. 203-213.
4. Wychowawcze aspekty katechezy. "Katecheta" 13:1969 s. 49-55.
5. Problem młodzieży w słowie Prymasa Polski... W: *Z zagadnień kultury chrześcijańskiej.* Komitet red.: Kard. K. Wojtyła, bp P. Kałwa, bp E. Materski [i in.]. Lublin 1973 s. 597-617.
6. Refleksje nad "odczytywaniem dzieci i młodzieży przez katechetów". "Katecheta" 17:1973 s. 49-55.
7. Interpretacja problemów egzystencjalnych w katechezie. W: *Księga Jubileuszowa 1727-1977 [Wydana z okazji 250-lecia Seminarium Duchownego w Kielcach].* Kielce 1977 s. 381-390.
8. Katechetyczna formacja alumnów w seminarium. "Kielecki Przegląd Diecezjalny" nr 4-5 1977 s. 148-156.
9. Refleksje z auli synodalnej. "Tygodnik Powszechny" 1977 z 20 XI.
10. Udział delegacji polskiej w Synodzie Biskupów 1977. "Ateneum Kapłańskie" 71:1978 s. 18-26.
11. *Z rozważań nad katechezą po Synodzie Biskupów 1977.* Warszawa 1978.
12. Sposób przedstawiania chrztu w katechezie. "Collectanea Theologica" 1978 f. 4 s. 5-13.
13. Współdziałanie rodziny i parafii w rozwoju religijności dziecka. W: *Ewangelizacja.* Pod red. J. Kruciny. Wrocław 1980 s. 227-244.
14. Odpowiedzialność Kościoła za katechezę. "Nostra" 194:1980 s. 44-49.
15. Inspiracje katechetyczne encykliki *Redemptor hominis*. W: *W nurcie zagadnień posoborowych.* Pod red. bpa B. Bejze. Warszawa 1980.
16. *Razem z dzieckiem przeżywamy rok pierwszej Komunii św.* Sandomierz 1981.
17. *Chrystus w katechezie.* Warszawa 1981.
18. *Redemptor hominis* w katechezie. W: *Jan Paweł II naucza. T. 5.* Pod red. Z. Zdybickiej. Lublin 1982 s. 143-154.
19. *Wtajemniczenie w życie modlitwy w katechezie.* "Kronika Diecezji Sandomiersko-Radomskiej" 1982 nr 11-12 s. 276-283.

20. Z rozważań nad katechezą po Synodzie Biskupów 1977. W: Powołanie człowieka. T. 6: W służbie Ludowi Bożemu. Red. zespołowa pod przewodnictwem bpa B. Bejze. Poznań-Warszawa 1983 s. 136-151.
21. Odpowiedzialność za katechizację w świetle *Catechesi tradendae*. "Kronika Diecezji Sandomiersko-Radomskiej" 1983 nr 5-6 s. 123-133.
22. La catechesi in Polonia e nei paesi dell'Europa centro-orientale. The Common Christian of the European Nations. Le monnier Florence 1984.
23. Katecheza wobec zjawiska narkomanii. "Kronika Diecezji Sandomiersko-Radomskiej" 1984 nr 5-6 s. 120-127.
24. Potrzeby katechetyczne wsi polskiej. Olsztyn 1985.
25. Zadanie katechezy w świetle adhortacji Jana Pawła II *O pojednaniu i pokucie*. Warszawa 1985.
26. Święty Kazimierz - Patron Prowincji Kościelnej Wileńskiej. Białystok 1985.
27. Katecheza a inne formy duszpasterstwa młodzieży. Radom 1988.

IV. WYKAZ PRAC MAGISTERSKICH PISANYCH
POD KIERUNKIEM KS. BPA E. MATERSKIEGO

1975

1. Ks. M. S t a c h u r s k i. Dyskusja w katechezie jako zagadnienie metodyczne.
2. H. S z a n d a ł a. Katecheza młodzieży wobec trudności wynikających z koncepcji naukowości podawanej w programach nauczania i podręcznikach liceum ogólnokształcącego.

1979

3. Ks. H. W e s o ł o w s k i. Katecheza wobec argumentacji za i przeciw nierozzerwalności małżeństwa podawanej w polskiej literaturze przewidzianej programem szkoły średniej.

1980

4. G. S o b o l e w s k a. Kształtowanie chrześcijańskiej kultury kontaktu w katechezie dzieci przedszkolnych.

1981

5. I. K a m i ń s k a. Metodyczne aspekty domowej pracy w katechezie dzieci szkół podstawowych.
6. I. P l a t h. Zagadnienie ateizmu we współczesnej katechezie młodzieżowej.
7. M. Ł e ń s k a. Kształtowanie postawy apostołskiej dzieci wobec członków rodziny na katechezie szkół podstawowych.

1982

8. S. Ł a s k a CSSF. Katecheza prawem i obowiązkiem Kościoła w świetle Soboru Watykańskiego II i posoborowych dokumentów Stolicy Apostolskiej.
9. s. J. P i e t k i e w i c z. Katecheza wychowaniem do rozumienia znaków liturgicznych na przykładzie znaków światła i wody.
10. Z. K a l i c i ń s k a. Rodzina w katechezie szkół podstawowych w świetle adhortacji.

1983

11. s. K. G i e r o b a. Współpraca rodziny z katechetą w rozwoju wiary dziecka w świetle soborowych i posoborowych dokumentów Kościoła.
12. Z. J u r a ś. Funkcja katechezy dzieci szkół podstawowych w kształtowaniu chrześcijańskiej postawy wobec cierpienia.
13. E. U z i ę b ł o. Doświadczenie religijne na katechezie jako istotny element formacji apostolskiej.
14. W. G a r s t k a. Zadania katechizacji w przygotowaniu dzieci do uczestnictwa we Mszy św. w świetle *Directorium de Missis cum pueris*.

1984

15. A. K o p y ś ć. Kształtowanie umiejętności modlitwy na katechezie w klasach V - VII.
16. A. S a d o w s k a. Metody aktywizacji dzieci przedszkolnych na katechezie.

1985

17. L. S o b a ń s k a. Maryja jako wzór życia chrześcijańskiego w katechezie.
18. J. P i ń c z u k. Współpraca katechety z rodziną w okresie przygotowania do I Komunii świętej w świetle *Catechesi tradendae* i *Familiaris consortio*.

1986

19. I. E. L e m a ń c z y k. Wychowanie poprzez katechezę do wdzięczności.

1987

20. I. G u t k o w s k a. Kształtowanie odpowiedzialności za postęp kultury na katechezie.
21. B. S a ł e k. Wychowanie do czystości przedmałżeńskiej na katechezie dla szkół średnich.